

BÁCS-KULAI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI JÁRASI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint egyszer:
minden szerdán.Felelős szerkesztő:
BERKOVITS MÁRK.Egész évre 8 kor. 1/3 évre 4 kor.
1/4 évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Szent István király.

Három eszménye van a magyarnak, melyek változatos történelmén át csillagokként vezették, jó és balsorsban fentartották: a vallás, a haza és a király. Mind e három eszményt a magyarok első királya, szent személyében egyesíté, azok tőle származnak és vetnek fényt századokon át.

Először is ledöntötte a pogány Istenek oltárait, onnét elűzte a véráldozatot hozó táltosokat, melyeket a hadak urának bemutatnak és hogy a vad csoportokat megszelídítse, az új vallását, a kereszténységet hozta be nyugatról, felhuzta a keresztet a sokféle felállított templomokra és így hozzá fűzte népének jövőjét a nyugati kulturához, melytől támaszt várt a jövőnek ingatag esélyeiben.

Milyen jól számított állambölcsessége e tekintetben, megmutatta a jövő, mely ha a keletre támaszkodik, vagy elsőpri a jövővény nemzetet, mint annak elődeit az avarokat és hunnokat, kiknek emlékei csak a föld alatt, mint régiségi leletek léteznek ma, vagy a Balkán népeihez hasonlóan, örökös török rabságban senyved.

Kétségtelenül Szent István korának bámulatos felvilágosult fejedelme volt, tele a legmagasztosabb vallási és ország-lási eszmékkel, úgy hogy a „szent“ mellett a „nagy“ nevet is méltán megérdemelte. Az idők viharával megdaczolt, a maga alapvonásaiban fenálló al-

kormányunk a nagy király mesteri kezére vall, mely a nemzet hatalmát megosztva a király felsőbbségével, a kettőt a nemzet erőforrásaivá teszi.

A szerencsétlen Lengyelország ugyan csak az 1000-dik évben nyerte királyi koronáját Sylvester pápától, de a mi három eszményünk harmoniája Lengyel országban a népuralomnak, a királyi hatalmon való tultengése, a hirhedt „nie poszvolim“ (nem engedem) miatt tönkre menvén, a népek tengerében elmerült és 3 részre tépve ma hiába várja feltámadását.

A nemzetnek annyi viszontagságos utjain át, a vallás adta meg különösen a hitetlenek elleni csatában azon csodálatos varázserőt, mely az óriási túlsúly és az erők olyan aránytalansága mellett győzelemmel koszorúzta fegyvereinket; nem kevésbé a haza felmagasztaló eszménye biztosította harczainak diadalát, itt idegen népek tengerében, e maroknyi nemzetnek és végtére vallás és haza által megszentezett királyi hűségünk és a királyság magasztos eszménye oly sokszor megbékíté a háborgó elemeket és meghozta az összhangot, mely azután egyesített erejével sokat mert, sokat kivívott.

Szent István magasztos alakja nélkül történelmünkben egy bizonyos ideig még vad tusákat folytatott volna e nemzet nyugati Európában, de egyszer bizonynyal maga előtt látta volna egész nyugat Európát, mint Attila hunjai a Cha-

lons melletti térségen, és elveszett volna, elseperte volna a nyugat, e rendezetlen rajként támadó, de rettegett nemzetet.

Imádott és áldott legyen ama kéz, melyet ma körmenetben körül hordanak és karban imádnak, mely üdvöt, állandó helyet és hazát, erőt adott e nemzetnek, hogy itt az idegen népcsaládok között megtalálja ezer évi elhelyeztetését és így Árpád után a valódi honalapító lett.

Aldott legyen mostani királyunk, ki vallást és hazát oly magas értelemben és jelentőségben tud egyesíteni, kinek születés napja oly közel esik Szent István napjához, s melynek mély jelentősége és hatása van sziveinkre. Ferencz József és Szent István király oly közel állanak:

Ritter.

HIREK.

— A király születésnapja. F. hó 18-án töltötte be hetvenkettedik esztendejét feleséges királyunk, mely napon az egész magyar nemzet hálás örömmel tekint a trón felé és mindenhol e szép hazában hála imák hangzottak el, kérve az Egek urát, hogy földi szenvedéstől menten, friss erőben soká éljen a király! — Községünk is e nagy napra lobogódiszt öltött. D. e. 9 órakor a róm. kath. templomban nagy mise volt, melyet Dallmann Nándor adminisztrator celebrált és melyen a hatóságok és testületeken kívül szép számú közönség is részt vett. A gör. kel. szerb templomban Boberity Milán plébános mondott misét, míg az izr. templomban csak

A BÁCS-KULAI HIRLAP TARCZÁJA.

A szent kéz.

Fel magasba száll az ének
Karban zúg, szent áhitattal,
Ha a szent kéz rejtekéből
Utra kél nép aradattal.

Megnyílik a hívők lelke
Dalnak ihlett viharában,
Elmereng a multak fényén
Elmélyed nagy bánatában.

Feltűnnek a távol multnak
Vérben áztatott mezői,
Fel hazánknak dicsőséggel
Koszorúzott hadverői.

Fel a nemzet nagy siralma
Ott Mohács, itt Varna napja,
Mikor vészek éjjelében
Lett a népünk porba sujtva.

Óvd e népet ihletében
Óvd meg szent kéz nemzetünket,
Hű varázsod el nem oszlott
Ez heviti fel szívünket.

Légy vezére a jövőnek
Utat tévesztő kódében,
Él varázsod, él reményünk
A szent kéznek ihletében.

R.

A régi honvédek.

A dicsőséges szabadságharcz leveretése után szomorú sors várt a halalmegvetéssel küzdő hadfiakra. Kinek golyó, kötél, sulyos rabság, kinek hosszú ideig tartó kényszer-szolgalat jutott osztályrészül.

Minden képzéletet felülmúló kegyetlenséggel igyekezett a hatalmas győző bosszút allani a rettegett honvédeken, kiknek bűne nem volt más annál, hogy az elrablott szabadság védelmére fegyvert fogtak.

Elbeszélésünk színhelye a mosolygó égboltu Olaszországnak egyik régi városa Milánó. Ide internáltak a fogoly honvédek javarészét és katonai rangokra való tekintet nélkül mint közlegényeket osztották be a császári 33-ik gyalogezred különböző századaiba.

A durva, kiméletlen bánásmód, az állapot reménytelensége nem egy magyar ifjunak kezébe adta a gyilkos fegyvert, hogy azt önmaga ellen fordítsa. Sok parádés temetés volt akkoriban. Megtörött szívvel kísérték a régi bajtársak a koporsót, mely a rendíthetetlen bátor lelkek porhüvelyét rejtette magában.

Az ötvenes évek elején azonban a hejzert kezdett megváltozni. Az osztrák katonai körök lassan belátták, hogy a honvéd fiuk nagyon is használható elemei a hadseregnek s jöttek az előléptetések gyors egymásutánban. Kiből káplár, szakaszvezető, strázsamester lett.

A rangkülömbőség dacára a volt honvéd pajtások egymásnak jóbarátai, segítői maradtak. Titkon összebujva, könnyek között beszélgettek a dicső nagy napokról s az elveszett hazáról s az eljövendő szabadság reményéről.

A milánói nagykaszárnya altiszti szobájában egykedvűen ült a 33-ik ezred egyik századának őrmestere Dömök János, kit a haza sorsa a tanuló sorból szőlített fegyverbe s vitézése révén a honvédfőhadnagyiságig vitte fel Merengéséből a század napos kaplárja Kovács István riasztotta fel. A szokásos katonai köszöntés után jelentést tett a század legénységéről, kik közül az esti takarodó elfu-vatása után senki sem hiányzott. A strázsamester nyomban ily értelemben küldte be jelentését az ezredirodába.

Kovács István káplár jó barátja volt a manipuláns strázsamesternek, régi honvéd pajtások voltak s együtt szolgáltak az 5-ik honvéd zászlóaljnál.

A hivatalos jelentés után jobbot nyujtottak egymásnak s így szólt Kovács:

— Kedves pajtás, a század egyik trombitása a Baranyi cigány hiányzik de tudom, hogy nemsokára itt lesz, nem akartam bejelenteni, mert szigorú büntetést kapna a fiu.

— Jól van Pista, majd megkorholom érte reggel — felelt az őrmester.

— Bizonyosan valamelyik korcsmában maradhatott el a fráter pedig máskülönben nagyon

csendes imát mondtak, miután a templom nagy tatarozás alatt áll.

— **Meghívó.** A b. kulai ifjuság az 1848-49-ben elesett honvédek siremlékének rácsozata javára 1902. évi augusztus hó 23-án az »Elefánt« szálloda összes helyiségében tanzvigalmat rendez, melyre t. czimet és b családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-dij: személyenkint 1 korona. Kezdeté este 8 óra-kor. Tekintve a nemes és hazafias czélt, felülfizetésekkel köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtazunk.

— **Eljegyzés.** Kardos J. divatárú kereskedő B.-Kulán, folyó hó 10-én eljegyezte Tornócson Ekstein Ernestine kisasszonyt.

— **A kulai iparos dalárda házi mulatsága** f. hó 17-én, vasnap este nagy közönséget vonzott a Zöldkertbe. A táncmultság a résztvevőket minden tekintetben kielégíthette. Nagy dicsőremlékeztünk meg az Iparos Dalárda által előadott és Csajági Bernát karmester által vezényelt énekszámokról, valamint a Strauch Lipót és Csete József urak által előadott szavaltokról is. Fejes István az iparos dalárda buzgó elnöke tartalmas felköszöntőben méltatta a tagok lelkes kitar-tását, szorgalmát és összetartását, melyek által oly szép eredményt sikerült felmutatni. Hivatkozott arra a meleg pártfogásra és érdeklődésre melylyel egész közönségünk ezen dal-egyesület iránt viseltetik. Az iparos dalárda fontos feladatát van hivatva betölteni, mert haladni vágyó iparosságunknak alkalmat nyújt a nemes szórakozásra és továbbképzésre is. A szép felköszöntőt a tagok éltetésével fejezte be. — A multság csak a reggeli órákban nyert befejezést.

— **Szini estély.** Ma — Szt. István-nap estéjére hirdet Demény Albert színművész a Zöldkertben (rosz idő esetén Gerber-nél) megtartandó sziniestélyt. Műsorán vannak 1 felv. kivonatban »A velencei kalmár« továbbá részletek »Az ember tragédiájá«-ból és Bánk-Bán-ból. Csak egy előadást tart a művész. Belépő díj: 1 hely: három első sor 2 K., többi sor 1 K., allóhely 60 f. Kezdeté esti 8 órakor.

— **Kinevezés.** Nagy János, Zeiss Károly kaszinó-vendéglős fia, Óbecsére vasuti gyakor-nokká kinevezetett.

— **Uj könyvtárnok.** A f. hó 17-én meg-tartott polgári olvasóegyleti rendkívüli köz-

gyűlésen a távozó Potzta Ferencz helyébe Fuhrmann Lajos ev. tanító választatott az olvasóegylet könyvtárnokává.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király Kosch Árpád eperjesi nyomdatulaj-donosnak a Ferencz József-rend lovag-kereszt-jét adományozta.

— **Buza koszoru a királynak.** Érdekes terv foglalkoztatja a kolozsvári földműveseket. Arra készülnek ugyanis, hogy mikor ő felsége a Matyas szobor leleplezésére oda megy, a város földének legdrágább kincséből az arany buzakalászból koszorút fonnak, s a kolozsvári földművesek nevében átnyújtják a királynak. Az érdekes hódolat bemutatási terve a kolozsvári földművelők körében nagy tetszéssel találkozott. A mozgalom élén a földész ének-kar vezetői állanak.

— **A veprováci rendőrzetű** Löwen-berger, újszivaczi illetőségű volt csendőr, csak 2 hó előtt választatott meg ezen állásra, melyet a mult szombatig kifogástalanul töltött be. Ez a nap végzetes lett reá nézve, a mennyiben az egyik korcsmában többet ivott a kelleténél és a jelenlevő községi bíró őt rendre utasítva haza küldte. A rendőrzetű erre annyira dühös lett, hogy a bírót le akarta löni, de ebben megakadályozva haza rohant és lakásából lövöldözött ki az egy-begyült népre, míg végre sikerült a dühöngőt a rendőrökkel megkötöztetni. A rendőrzetűt börtönbe vetették és miután állásáról lemondattak, megtették ellene a bünvádi fel-jelentést.

— **Egy képviselő tanulmányutja.** Latino-vits Géza orsz. képviselő tudvalevőleg moz-galmat indított gabonaraktáraknak a Bácskában szövetkezeti uton való létesítése ügyében. Hogy ezt a nemzetgazdasági tervét minél tökéletesebben valósíthassa meg, négy heti tartózkodásra Dél-Németországba és Hollandi-ába utazott, ahol a kifejlett szövetkezeti ügyet tanulmányozni fogja.

— **Egy ifju mérnök öngyilkossága.** Ó. Szivacz községhez tartozó Kis-Sztapár pusztán öngyilkos lett egy fiatal, huszonhárom éves mérnök, Konc Kalmán. Belevetette magát a Ferencz csatornába, az örvényes kavargó hullám még egyszer kétszer felvetette, azután eltűnt. Voltak akik látták, mikor a zsilipről beugrott a vízbe, utána is siettek azonnal, de

hiába. Csak később találtak meg a hulláját s e hó 11-ikén temették el nagy részvét mellett. A fiatal mérnök csak most szerezte meg a diplomáját, öcsce volt Koncz Imre kisujszállási orvosnak. Öngyilkosságának okát senki se tudja, de aligha meg nem magya-razza az a levél, melyet egy leánynak hagyott hátra. Más két levelet is irt: özvegy édes anyjának és a nagybátyjának.

— **Rablótámadás Zentán.** Tóth Lajos fő-gymnáziumi tanárt, a »Zentai Gazdakör« el-nökét e hó 9-én este, amint a főgymnázium ifjuság hangversenyéről 11 óra tájban ment haza, háza előtt eddig ismeretlen tettesek les-ből, orozva hátulról leütötték, majd több kés-szurással életveszélyesen megsebesítették, az-után pedig pénztől és ékszeraitól megfosz-tották. A súlyosan sebesültek az éjjeli ór-ment segítségére, miután támadói már meg-ugrottak. A rablótámadók fiatal suhanczok személyében fogva vannak. Tóth súlyos sebei-ben fekszik.

— **A m. kir. földmívelésügyi minister** Bács-Bodrog vármegyének a faskolákról és fásításokról alkotott szabályrendeletét folyó évi 63616. szám alatt jóváhagyta.

— **Vármegyei közgyűlés.** Bács-Bodrog vármegye egyetemét képező törvényhatósági bizottság részéről több sürgős ügy letárgyal-hatása céljából folyó évi augusztus hó 22 ik és a szükséghez képest a következő napon mindenkor reggeli 9 órakor rendkívüli köz-gyűlés fog tartatni.

— **Kliens — hajhászat.** A szabadkai ügy-vedi kamara fegyelmi bírósága egy ügyvédet vád alá helyezett, mert képviselétét körle-vélben telajánlotta azzal, hogy mindent gyorsan és olcsón fog elvégezni. Az ügyletek szer-zésének ilyen módja az ügyvédi tisztességbe ütközik s az ügyvédi rendtartás 69. §-ának 2. pontja ezt kifejezetten fegyelmi vétségnek minősíti és ezért kellett vád alá helyezni. A m. kir. Kuria az ügyvédi kamara fegyelmi bíróságának határozatát indokánál fogva hely-benhagyta.

— **Mezőgazdasági és iparkiallítás.** A zen-tai Gazdakör, mely megyénk legagilisabb gaz-dasági egylete, a jövő év folyamán mező-gazdasági és iparkiallítást rendez. A kiállítás tervezete szerint lesz: magtisztító gépek, vető-mag, kertészeti, ló- és szarvasmarhadíjazás, lóverseny és iparkiallítás.

helyre gyerek, ismerem még a kápolnai csa-tából — folytatta Kovács.

Kedélyes beszélgetésben még pár perczig együtt maradt a két régi bajtárs, azután nyugodni tértek.

Éjjel sem volt még, midőn erős kopogást hallott Dömök strázsamester szobája ajtaján. Gyorsan világot gyújtott s ajtót nyitott. Nagy meglepetésére Baranyi a cigány trombitás lépett eléje.

— Mit keresel itt ilyen időben, — kér-dezte a strázsamester.

— Nagy az én bajom, embert öltem uram — felelt a trombitás.

— Az Isten szerelmére mit tettél, hogy történt — kérdé izgatottan Dömök.

Nagyot sóhajtott a trombitás s így szólt:

— Délután a parancskiadás után kimen-tem a kaszárnyából, fel s alá járkáltam a pi-acon. Megszomjaztam s betértem a Lombard utczai bormérésbe. A korcsmában a szomszéd asztalnál 3-ik ezredbeli vadászok idogáltak. Csendesen viseltem magamat, mégis belém kö-töttek, Kossuth kutyának, magyar kutyának neveztek. Megsokaltam a dolgot és én is oda-szóltam nekik, még pedig vastagon. Erre fel-ugráltak az asztaltól s fegyvert rántva felém rohantak. Én sem voltam rest, oldalfegyverem-mel úgy fejbe vágtam az egyik támadót, hogy az kettéhasadt koponyával nyomban elterült a korcsma boráztatta padozatján. Nagy dulako-dás kerekedett. Oldalfegyveremet kicsavarták

kezemből. Láttam, hogy a tulerővel szemben csak a menekülés segít, az ajtó felé vettem utamat, de futás közben még annyi időm volt, hogy egy vadásztrombitás oldalfegyverét ki-ránthattam hüvelyéből s most az van nálam a magamé helyett.

Elborzadva hallgatta végig Dömök a ci-gány szavait s megszólalt:

— Mutasd az oldalfegyvert.

A trombitás szóltanul átnyújtá azt. A kardon a 3 ik ezred bélyegzője volt rányomva.

Dömök agyában egy gondolat cikázott végig. Ezt az embert meg kell menteni. Ma-gához vette az ezred magazinjának kulcsát s eltávozott. Pár perc mulva visszatért egy trombitás oldalfegyverrel. Alaposan megvizs-gálta a cigányt, nincs-e rajta valamelyes áruló vérfolt s midőn ellenkezőről győződött meg, átadta a magazinból hozott oldalfegyvert Baranyinak s így szólt hozzá:

— Feküdj le fiam óvatosan, ha lehet meg-mentlek, de ha szólsz még valakinek mind a ketten halál fiai leszünk.

A cigány hálás pillantást vetett a strázsa-mesterré s szóltanul eltávozott.

Dömök a cigánytól elvett oldalfegyvert ágyába rejté s felkereste Kovács káplárt s fülebe sugta:

— Baranyit meg kell mentenünk.

Alig telt el egy félóra jött a vizsgáló tiszt s kereste a hiányzó 33-ik ezred trom-bitást, kinek oldalfegyvere a verekedés szin-

helyén maradt. Minden ember a kaszárnyában volt s csendesen pihent szalmazáskján.

Kora hajnalban Dömök strázsamester elő-vette puskáját s a rugót kiugratta belőle. Az elrontott fegyverrel beállított az ezred pus-kaműveséhez.

— Jó reggelt barátom — így köszöntötte a mestert.

— Jó reggelt — viszonzta a köszöntést a katonapajtás. — Mit keresel nálam ily korán.

— A puskámnak esett cimborám egy kis baja, kiugrott belőle a rugó, leszel olyan jó, hogy helyreigazítod?

— Szívesen, még délelőtt megcsinálom. Igyál velem egy korty pálinkát — szólt a puskaműves.

Dömök beszédbe egyeledett a mesterral s nagy ügyesen elcsente az ezred fegyverbé-lyegzőjét, melyen a 33-as szám volt kivésve.

Barátságosan váltak el egymástól. Dömök-nek első dolga volt szobájába sietni s ágyából elővette a cigánytól átvett s elrejtett oldalfegy-vert s az azon levő 3-as szám mellé a bé-lyegzővel még egy hármast számot ütött. A dolog sikerülvén a most már 33-as számot mutató fegyvert azonnal a magazinban vitte s a többi fegyverek közé keverte. Az ezred bélyegzőjét pedig ügyesen visszacsépezte a puskaműves műhelyébe.

Alig telt el egy félóra, jött az ezredparancs: »A kaszárnya összes legénysége vonuljon ki.«

— A malmok és a vasárnapi munkaszünet.

A hatóságok a vasárnapi munkaszünet ügyében a malmokra vonatkozólag kiadott rendeletet akként értelmezték, hogy a munkaszüneti napokon való öröltetés joga csak a nagyobb gőzmalmokat illeti meg, amelyek kivételre dolgoznak s így a gépeik szakadatlanul működnek éjjel-nappal. A kisebb gőzmalmoknak és száraz-, vízi- és szélmalomoknak nem engedték meg a szakadatlan munkálkodást, mert úgy fogták föl a dolgot, hogy ezeknél egyáltalán nem lehetetlen az üzem félbeszakítása, sőt azt naponta meg is teszik, a rendes munkaidő befejeztével. A kereskedelemügyi miniszter most az e tárgyban hozza intézett kérelmet megvizsgálva, kimondja, hogy a kisebb malmok, ha a szükség megkívánja, épp úgy folytathatják a munkát a munkaszüneti napokon is, mint a nagy malmok.

— **Vasárnapi hivatalos órák a postán.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki a vidéki posta-, táviró- és telefonhivatalok vásár- és ünnepnapon hivatalos óráinak megváltoztatása ügyében. Eddig ugyanis nagy rendszertelenség volt ezen a téren. Most, hogy a közönség sok panaszána eleget tegyen, a miniszter elrendelte, hogy augusztus 1-étől valamennyi hivatal vasárnap és ünnepnapon délelőtti 8 órától 11-ig tartásuk nyitva. A rendeletet közölte a hivatalos lap.

— **Uj vasuti zónák.** Mint a félhivatalos Budapesti Tudósító értésül, Láng Lajos kereskedelmi miniszter rendelete folytán a magyar királyi államvasutak igazgatósága a jelenleg érvényben levő személy díjszabáson változtatásokat tesz. Két új zónát állítanak fel és a távolsági forgalom első szakaszának beosztását az átmenet arányosabbá tétele szempontjából 10—20, illetve 30 fillérrel fel-emelik. A miniszter utasította a magyar királyi államvasutak igazgatóságát, hogy az új személy díjszabást sürgősen dolgozza ki és még az év folyamán oly időben terjeszse jóváhagyás elé, hogy az új díjszabás mielőbb, de legkésőbb a jövő évi január hó elején életbeléptethető legyen.

— **Magyar Gazdaszövetség.** Meghívó a falusi olvasókörök, szövetkezetek, gazdakörök, földmives és falusi önművelődési egyesületek országos gyűlésére. Hogy a kisgazdák és földmivelők szellemi és gazdasági fejlődésének előmozdítása céljából alakult falusi egyesü-

A tágas udvaron ott állott glédában az egész 33-ik gyalogezred.

A vezénylő ezredes előadta az éjjel történt gyilkosság körülményeit s kérdést intézett a legénységhez, ki követte el a gyilkosságot?

Néma maradt minden száj. Felhangzott a vezényszó: »Kürtösök, dobosok lépjenek elő, ki az oldalfegyverekkel!»

A kaszárnya kommandánsa, a tábornok egyenként vizsgálta meg a kivont fegyvereket azon biztos tudatban, hogy az árulók 3-ik ezredbeli numerust valamelyik fegyveren okvetlen megtalálja.

Csalódott.

Az ezred elvonult. Ezután a magasrangú tisztből álló vizsgáló bizottság az ezred magazinját kutatta át, keresvén a 3-ik ezredből való fegyvert. De nem találta. A leltár szerint pedig egyetlen-egy fegyver sem hiányzott a raktárból.

A vizsgálat eredményre nem vezetett. Az ügy örökre elaludt. Ma sem tudja senki a strázsamesteren, a kápláron s a cigány kürtösön kívül, — kik már azóta régen Hadurnak számoltak be a főbenjáró büntényről — hogy ki ölte meg azt a 3-ik vadászrezdébeli osztrák trombitást, ki a magyart Kossuth kutyának merte csufolni?

Dancs Szilárd.

letek és szövetkezetek kitűzött céljaikhoz minél közelebb jussanak s hogy tagjaik erkölcsi és gazdasági jóléte érdekében minél sikeresebben működhessenek, a Magyar Gazdaszövetség országos gyűlésre hívja össze a magyarországi összes gazdaköröket, szövetkezeteket, falusi olvasóköröket, földmives és más művelődési egyesületeket azon módozatok megállapítása végett, melyek segítségével ezek működése erkölcsi, szellemi és gazdasági tekintetben hatályosabbá tehető s melyek alkalmazásával ezek egy országos központban volnának egyesíthetők abból a célból, hogy a kisgazdák és földmivelők érdekeinek előmozdítása végett kitűzött nemes céljaikat egy erőteljes központ hathatós támogatása mellett annál biztosabban elérhessék. A falusi egyesületek és szövetkezetek, vagyis a kisgazdák és földmivelők ezen országos gyűlése Pozsonyban, kapcsolatban a II-ik Mezőgazdasági Országos Kiállítással és a VI. Országos Gazdakongresszussal, f. 1902. évi szeptember hó 10-ik napján, szerdán d. e. 10 órakor fog megtartani.

— **Reform a postán.** A kereskedelmi minisztériumban érdekes terv megvalósítását készítik elő. Arról van szó, hogy a posta- és táviró segédtszti állásokat megszüntetik, úgy hogy már az idén nem is lesz segédtszti tanfolyam. Ezentúl a posta ugyszólván nevelni fogja magának a segédtsztiakat, még pedig olyképpen, hogy berlini mintára felvesznek bizonyos számú olyan ifjút, ki a középiskola négy alsó osztályát elvegezte, ezeket aztán beosztják a kezelés különböző ágazataiba. E tanulók az első évben nem kapnak semmiféle fizetést; egy év múltán azok, akik bizonyos ügyességre tettek szert s jó magaviseletűek, amit a főnökök irásban kell tanúsítani, havi 30 korona fizetést kapnak s ha a második évben is beváltak, a harmadik évben fizetésük 20 koronával emelkedik. A negyedik évben, tehát körülbelül 17—18 éves korban, az igazgatóság delegáltjai előtt, mint már praktikus postások segédtszti vizsga alá bocsátatnak s ha ezt leteszik, akkor havi 66 korona 66 fillért kapnak ez a fizetés aztán a szolgálati idő arányában 1600 koronáig emelkedik. A kereskedelmi kormány most kérdést tett a posta- és táviró igazgatóságánál, hogy hány fű felvételére volna szükség.

Közgazdaság.

Sok szalma kevés szem.

Nagyon sokszor halljuk a panaszt, hogy egyik-másik földterületen nem lehet gabonafélét termelni, mert csupa szalma terem, szem pedig semmi.

Az ilyen földek rendszeren völgyekben, ártereken találhatók, s e tulajdonságuk egyedül onnan származik, hogy tulságosan sok bennük a humusz, ellenben ásványi alkotórészekben felette szegények. Csak természetes tehát, hogy a tőzeghez átmenetet képező ilyen talajokon, a tulságosan sok nitrogén behatása alatt a növényzet tulbuján fejlődik, az ásványi anyagok hiánya miatt pedig a magképződés nagyon hiányos lesz.

Téves azonban az a nézet, hogy az ilyen talajokat nem lehetne rákényszeríteni a magtermésre. Sőt megfelelő eljárással éppen az ilyen talajokon lehet a legnagyobb szemtermést elérni, csak arányaiba kell hozni az ásványi alkotórészeket a talajban foglalt nagy mennyiségű humusszal, s ezt az által lehet elérni, ha megfelelő mennyiségű foszforral, szuperfoszfáttal látjuk el a talajt. Ilyen módon sikerült elérnem nekem 18 m/m-ás termést olyan talajon, melyen előzőleg szuperfoszfát nélkül csak egy kevés szem termett.

Hogy mennyi legyen az alkalmazandó szuperfoszfát mennyiség, azt általánosságban nem lehet megállapítani, függvén az az illető talaj minőségétől. Tehát csak kicsinybeni próbák által dönthető el. Mennél dusabb humuszban a talaj, annál több szuperfoszfátra van szükség, hogy kellő terméseredményt érthessünk el. Sőt ha a talaj tőzegesbe átmenő, nemcsak foszfor de kali is hiányzik belőle, miért is az ilyen talajokon mindig legalább két parcellán eszközöljük a kísérletet, egyikre tiszta szuper-

foszfátot, másira káliszuperfoszfátot alkalmazva. De éppen mert az alkalmazandó műtrágya mennyiségét akarjuk megállapítani, legalább háromszor kettő, tehát hat parcellára van szükségünk, hogy az említett műtrágyaféléket fokozódó mennyiségben alkalmazhassuk, megállapítván így azon műtrágyamennyiséget, mely a legnagyobb szemtermést adja. A fentebb jelzett szemtermés mennyiségét én kat. holdanként 2 m/m szuperfoszfáttal értem el.

Tekintettel arra, hogy nálunk Magyarországon nagyon sok ilyen föld van, e kísérletek széleskörű alkalmazását a legmelegebben lehet ajánlani.

4389 szám tkvi 1902.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az ujvidéki kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a cservenkai takaré- és segélyegylet (kép. dr. Kniesel Frigyes kulai ügyvéd által) végrehajthatónak **Gruics Ignyát** deszp. szt. iváni lakós végrehajt. szenvedő ellen 300 K. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajt. ügyében az deszp.-szt.-iváni 83 sz. betétben AI. 1—2 sz. alatt felvett Gruics Ignyát nevében álló 54 és 55 hrsz. 54 ö. i. sz. ház és beltelekre az árverést 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi szeptember hó 6-ikán délután 3 órakor** Deszp.-Szt.-Iván községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 koronát készpénzben vagy az 1881 LX. törvénycikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. trvszék mint tkvi hatóság.

Ujvidéken, 1902 évi június hó 20-án.

SAAGHY, kir. trvszéki bíró.

503. sz. bv. 902.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai kir. jbiróság 1902 évi V. 275 és 273 számú végzése következtében Spitzer Ludvig és Abeles Julius bécsi kereskedelmi cégek javára **Wolf Péter** és neje **Kristina** ujverbázi lakós ellen 219 kor. 80 f. és 255 kor. 41 fill. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 797 K. 70 fillre becsült különféle szijgyártó-áru és butorneműből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kulai kir. járásbíró 1902. évi V. 273/3 sz. végzése folytán 219 K. 80 f. és 255 K. 41 f. tőkekövetelések, ezeknek összes járuléka erejéig Ujverbázon, végrehajt. szenvedettek üzletében illetve lakásukon leendő eszközzésére 1902. évi augusztus hó 30-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Kulán 1902. évi aug. hó 17.

Kanyó József kir. bir. végreh.

557. szám. b. v. 1902.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai kir. járásbíró 1902. évi V. 324 számú végzése következtében Dr. Kovács Bódog ujvidéki ügyvéd által képviselt **Kleincsek József** javára **Gerber Keresztély** kiskéri lakós ellen 39 K. 90 f. s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján lefoglalt 2572 koronára becsült lovak, szarvasmarha és gabonából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1902. évi V. 324/2 sz. végzése folytán eddig ösz-

szesen 75 K. 15 fillben bíróság már megállapított költségek erejéig Kis-Kéren, végrehjt. szenedett hazánál leendő eszközlésére 1902. évi augusztus hó 29-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Bács Kulán 1902. évi aug. hó 17-én.

KANYÓ JÓZSEF
kir. bir. végrehajtó.

388. sz. b. v. 1902.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai kir. jbiróság 1902. évi V. 223. sz. végzése következtében Dr. Lusztig Nándor újvidéki ügyv. által képviselt Weinfeld Fulöp és József javára Schmidt Adám vevprováczi l. ellen 316 K. 40 f. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 739 K.-ra becsült korcsmafelszerelés, vető-gép és butornemüből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1902. évi V. 223. számú végzése folytán 316 K. 40 f. tőkekövetelés, ennek 1902. évi január hó 1 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 65 K. 80 fillben bíróság már megállapított költségek erejéig Vevprováczon végrehjt. szenedett lakásán leendő eszközlésére 1902. évi auguszt. hó 28-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kulán, 1902. évi aug. hó 14-én.

KANYÓ JÓZSEF kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A kulai úrbéri pénztár felosztására meghatalmazott bizottság felhívja mindazokat, akik az úrbéri pénztárból néh. Vaály Istvántól az első vagy második pénz felosztáskor jutalékaikat meg nem kapták, hogy ezen évi aug. hó 25-től, szept. hó 1-ig minden nap d. e. 8—12 óráig és d. u. 2—5 óráig a Dudás Antalnak házában levő úrbéri irodában igényeiket bejelentésék, mert ha ezen idő alatt nem jelentkeznek, úgy a felosztás igényeikre való tekintet nélkül fog megejtetni.

Az úrbéri pénztár felosztására meghatalmazott bizottság nevében:

Dr. Récsei Ede, elnök.

4605. szám. kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

B.-kulai járáshoz tartozó Cservenka nagyközségben előléptetés folytán megüresedett községi aljegyzői állásra ezenel pályázatot meghirdetek; felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzam f. évi szeptember hó 5 nap-

jáig bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mert ezen határidőn túl beérkezettek figyelembe nem fogom venni.

Ezen állás javadalmazása a következő: 1. 884 korona fizetés. 2. anyakönyvhelyettes kineveztetése esetére 60 korona tiszteletdíj.

B.-Kula 1902. évi augusztus hó 9-én

Dr. Széchenyi Tamás
főszolgabíró.

2—3

Dudás Vincze
üveg- és porcellán kereskedőnél Kulán, egy keveset használt jó

■ KERÉKPÁR ■
olcsón eladó

■ Eladó szódavizgyár. ■

Egy jó karban levő

szódavizgyár

az összes felszereléssel, 6—700 üveggel, szabadkézből jutányosan eladó és azonnal átvehető.

Hol? megmondja a lap kiadója.

Nemzeti irodalmunk legrégebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

MAGYAR REMEKÍRÓK

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 53 kötetben, diszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

*Arany János Kisfaludy Károly
*Arany László Kisfaludy Sándor
Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
*Bajza József Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel Madách Imre
Csiky Gergely Mikes Kelemen
Csokonai V. M. Pázmán Péter
*Czuczor Gerg. Petőfi Sándor
Deák Ferencz Reviczky Gyula
Eötvös József br. Széchenyi Istv. gr.
Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
*Garay János Teleki László gr.
Gyöngyössi I. *Tompai Mihály
Gvadányi József *Vajda János
Kármán József *Vörösmarty M.
Katonai József Zrínyi Miklós
Kazinczy Fer. műveit.
*Kemény Zsigm.

Népies lyra Népballadák
Kuruczoköltészet.

A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 testes kötete felőleli a legbecesebbet, mit a magyar szellem teremtett és hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítása méltó a nemzeti mű

jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészi, erős angol vászonkötés, a papírja famentes, soha meg nem sárgul; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontúl minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vas-kos kötetben, diszkötésben 20 korona — kivételes áron szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomban volt Shakspeare-kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remek fordításaiban közli Shakspeare remekait e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy József, Arany László, Rákosi Jenő, Györi Vilmos áttüztetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszhető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezmény ára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltek meg.

Sajtó alá rendezik és az illető író életét és a munkáinak jellemzését felőleli bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Badics Ferencz
Bánóczy József
Beöthy Zsolt
Berzeviczy Albert
Bayer József
Endrődy Sándor
Erődi Béla
Erdélyi Pál
Ferenczy Zoltán
Fraknoi Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Lévay József
Négyessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchi Károly
Széll Kálmán
Váci János
Vadnay Károly
Voinovich Géza
Zoltányi Irén

E fényes névsor biztosítékot nyujtarranéve, hogy a Magyar Remekírók megbízható szövegét adja a föl-vett munkáknak hogy minden életrajz önálló becső munka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott „Magyar Remekírók” nagy mértékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Teljes Magyar Shakspeare,

a Kisfaludy-Társaság által kiadott s költőink: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévai, Arany László, Fejes, Greguss, Györi Vilmos, Lőrinczy-Lehr, Rákosi Jenő, Szigligeti által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekíró számba megy mert azt halljuk a szinpadról, ezt idézzük lépten-nyomon: átment a nemzet véérébe.

A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményes áron kapják a „Magyar Remekírók” megrendelői, vagyis a hat kötetes diszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett 20 koronáért, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a Franklin-Társulat Budapesten.

MEGRENDELŐ-JEGY.

Alólírott.....könyvkereskedésben
(hol):.....ezennel rendel
.....péld. Magyar Remekírók 55 kötet 220 kor.
» Shakspeare összes színművei 6 kötet 30 kor. helyett 20 kor. kedvezményes áron.
» Shakspeare összes színművei 6 kötetben külön (a Magyar Remekírók nélkül 30 kor. bolti áron és kéri a száll. föltételek közlését.

Hely: Név:

Nyomatott a kiadótulajdonos, Berkovits Márk könyvnyomdájában, Kulán.